

ŘEDITELKA WHO O MIGRACI A ZDRAVÍ

Generální ředitelka WHO Dr. Margaret Chan vystoupila v listopadu 2015 na radě Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) v panelu o migraci, mobilitě lidí a globálním zdraví. Ocenila dlouhou a dobrou spolupráci mezi WHO a IOM, která přinesla významný úspěch při řešení exploze eboly v západní Africe. Praktickou zdravotní péči, realizovanou lékařskými týmy IOM, označila za otázku života a smrti pro mnoho lidí. Vysoká populační mobilita přes mimořádně propustné hranice je totiž jedním z komplexu faktorů, které ovlivňují šíření nemocí a způsobují, že jejich epidemie jsou tak nesnadno zvládnutelné.

Tyto problémy se nyní změnilы v krizi s četnými politickými, zahraničně politickými, finančními, bezpečnostními a zdravotními důsledky. Svět zažívá největší přesuny populace od konce druhé světové války a podobně bezprecedentní je i rozsah antimigrantních emocí.

Historie říká, že migrace je užitečná, protože přináší nové ideje a vitální, vysoce motivovanou pracovní sílu. Na tento pozitivní přínos se zapomíná, nyní však jde o vynucenou migraci, způsobenou ozbrojenými konflikty a brutálním extremismem. Válkou zničená města se vyprazdňují a jejich okolí se přelidňuje. V Libanonu utečenci z konfliktu v Sýrii představují 30 % celkové populace, v Jordánsku 20 %, v Turecku jich je přes 2,5 milionu a příval zoufalých lidí teď zasáhl Evropu. Je téměř jisté, že krize bude pokračovat.

Ve světě poznamenaném růstem propastných nerovností v příjmech a příležitostech se migrace stala faktickou součástí života. Mnozí jsou zajedno, že mezinárodní společenství by mělo dělat mnohem víc v přístupu k základním příčinám vynucených přesunů.

Bezprecedentní povaha současných událostí vyžaduje okamžité řešení. Generální ředitelka zmínila čtyři urgentní požadavky:

1. Je nezbytné mít údaje o zdravotních potřebách pro nastavení realistických priorit. Mnoho hostitelských zemí nemá kapacity ani prostředky, aby se vyrovnaly se zdravotními potřebami svých vlastních občanů, natož migrantů. Zdravotnické informace mohou vytvořit prostor pro inventuru kapacit z dalších resortů a zdrojů z mezinárodní pomoci. Migranti cestují se zdravotním stavem, který vyplývá z podmínek pro zdraví a vznik nemocí a z možností zdravotní péče v zemích jejich původu. Ohrožení jejich zdraví kromě toho stoupá se stresující cestou v přelidněných podmínkách, kde nelze zaručit bezpečnou vodu ani potravu. Většina zdravotních rizik potenciálně přinášejících migranty se dá naštěstí zvládnout dobře fungujícím zdravotním systémem. Děje se tak v mnoha zemích, které přijímají migranty.
2. Politické a zákonné rámce v přijímajících zemích nebyly nastaveny ke zvládnutí přívalu zdravotních potřeb v dnešním měřítku. Nicméně zákonné normativy, které zaručují přístup ke zdravotní péči a ostatním sociálním službám, napomáhají politice, která se snaží integrovat migranty a profitovat z jejich přítomnosti. Politika, která dává migranty do táborů a řeší jejich zdravotní potřeby oddělenými službami, přispívá k jejich marginalizaci.
3. Respekt k lidským právům vyžaduje zdravotní systém citlivý k migrantům. Znamená to služby, které jsou kulturně a jazykově přiměřené a věnují pozornost jejich zvláštním zdravotním problémům, vč. mentálních poruch a traumat z poranění nebo utrpení.
4. Pro zvládnutí zdravotní krize těchto rozměrů je zásadní spolupracující síť a mezinárodní dialog.

Projev je dostupný na <http://www.who.int/dg/speeches/2015/migration-and-health/en/>

Jaroslav Kríž